

علوم و فنون ادبی ۲

۱- اطلاعات کدام گزینه درباره تاریخ ادبیات قرن دهم صحیح نیست؟

- فرهنگ هند، در این دوره از فرهنگ ایرانی همچنان تأثیر می‌پذیرفت.
- مکتب وقوع نتیجه چاره‌اندیشی شاعران برای تغییر سبک بود.
- شاعران به دلیل عدم توجه شاعران صفوی به شعر ستایشی و درباری، به سرودن شعر با مفاهیم پند و اندرز، توصیف و بیان امور طبیعی پرداختند.
- شهر اصفهان به عنوان پایتخت ادبی این دوره بود.

۲- علت پیدایش «مکتب وقوع» در کدام گزینه آمده است؟

- چاره‌اندیشی برای تغییر سبک - رهایی از مضامین پیچیده و ابهام‌آمیز (۲) رهایی از گرفتاری تقلید - ملال‌آور بودن سبک پیشین و خیال‌انگیزی آن
- رهایی از گرفتاری تقلید - چاره‌اندیشی برای تغییر سبک (۳) رهایی از گرفتاری تقلید - ملال‌آور بودن سبک پیشین و خیال‌انگیزی
- کدام‌یک از شخصیت‌های ادبی درست معرفی شده است؟

- محتشم کاشانی: شعرش حد واسط سبک دوره عراقی و دوره بعد یعنی سبک هندی است.
- وحشی بافقی: شعرش از نظر دقت، ظرافت و دقت معنی مشهور است.
- صائب تبریزی: معروف‌ترین شاعر سبک هندی که از پرکارترین شاعران زبان فارسی است.
- بیدل دهلوی: او را خداوندگار مضامین تازه شعری می‌دانند.

۴- القاب یا ویژگی‌های «شاعر ترکیب‌بند عاشورایی»، «خلاق المعانی ثانی» و «شاعر استعاره‌های رنگین» به ترتیب برای کدام شاعران است؟

- وحشی بافقی - کلیم کاشانی - بیدل دهلوی (۱)
- محتشم کاشانی - بیدل دهلوی - صائب تبریزی (۳)
- محتشم کاشانی - کلیم کاشانی - بایا فغانی (۲)
- محتشم کاشانی - کلیم کاشانی - بیدل دهلوی (۴)

۵- در کدام گزینه به نام شاعری اشاره شده است که شعرش خصیصه‌های زیر را دارد؟

«ضرب‌المثل‌ها و الفاظ محاوره که زبان غزل این دوره را به افق خیال عامه نزدیک کرده است، سخن او را برجسته ساخته است.»

- بوی یأس از چمن جلوه امکان پیداست / دگر ای بیدل غافل چه امید است این جا
- آمد و آورد باز، از سر کویش کلیم / بال و پر ریخته، جان و دل سوخته
- صائب به هوش باش که داروی بیهشی / باد بهار در گره غنچه بسته است
- همچو وحشی رفت جانم در هوایش، حیف، حیف / خو گرفتیم با جفای او، غلط کردم غلط

۶- کدام بیت در وزن متفاوتی سروده شده است؟

- هر تیر که در کیش است، گر بر دل ریش آید / ما نیز یکی باشیم از جمله قربان‌ها
- آن ساعد سیمین را در گردن ما افکن / بر سینه ما بنشین ای جان منت مسکن
- اگرم تو خصم باشی، نروم ز پیش تیرت / او گرم تو سیل باشی، نگریم از نشیبت
- شب‌های فراق را آخر سحری باشد / وین ناله شب‌ها را روزی اثری باشد

۷- علائم هجایی مقابل، وزن عروضی کدام بیت را دربردارد؟ «-UU/--UU/--UU/-U-»

- صبحدم چون گل به شکر خنده بگشاید دهن / از خروش و ناله مرغ سحرخوان چاره نیست
- هر که او عاشق آن روی بود صبر نداند / عاشق خویشتن است آن‌که از و صبر تواند
- نرگس طلبد شیوه چشم تو زهی چشم / مسکین خبرش از سر و در دیده حیا نیست
- کس چو حافظ نگشود از رخ اندیشه نقاب / تا سر زلف سخن را به قلم شانه زدند

۸- کدام بیت با بیت زیر هم‌وزن نیست؟

«مرا برف باریده بر پر زاغ / نشاید چو بلبل تماشای باغ»

- به آواز بر جان افراسیاب / بنفرید با نرگس و گل پر آب (۱)
- به کردار آتش رخس بر فروخت / دل آخر بد آن آتشست چون نسوخت (۲)
- به شاه نهانی رسیدی که نوشت / می آسمانی چشیدی که نوشت (۳)
- چو آشفته دیدی که شد کار ما / نگشتی دگر گرد بازار ما (۴)

۹- کدام‌یک از ابیات زیر به درستی جداسازی نشده است؟

- عاقلان / خوشه‌چین از / سر لیلی / غافل‌اند // این کرامت / نیست جز مج / نون خرمن / سوز را
- تا سرو کا / ر تو با خا / نهی خمتا / ر افتاد // راز سر بسد / تهی ما بر / سر بازار / افتاد
- هر آن شب در / فراق رو / ی لیلی // که بر مجنون / رود لیلی / طویل است
- به جفایی / ی قفایی / نرود عا / شق صادق // مژه بر هم / نزند گر / بزنی تی / ر سنانش

۱۰- وزن کدام بیت در مقابل آن نادرست است؟

- (۱) یار مرا غار مرا عشق جگرخوار مرا / یار تویی غار تویی خواجه نگه دار مرا (مفتعلن مفتعلن مفتعلن مفتعلن)
(۲) ای مست شبرو کیستی؟ آیا مه من نیستی؟ / گر نیستی پس چیستی؟ ای همدم تنهای من (مستفعلن مستفعلن مستفعلن مستفعلن)
(۳) بده ای حاتم عالم! قدح زفت به دستم / دل من مشکن اگر نه قدح و شیشه شکستم (فعلاتن فعلاتن فعلاتن فعلاتن)
(۴) گر تو در آیینه تأمل کنی / صورت خود باز به ما ننگری (مفتعلن مفتعلن فاعلن)

۱۱- بیت زیر در چه وزنی سروده شده است؟

«اگر او دیده‌ای دادت که دیدارش بدو بینی / طلب کن دیده‌ای دیگر که دیداری دگر دارد»

- (۱) مفاعیلن - مفاعیلن - مفاعیلن - فاعولن
(۲) مفاعیلن - مفاعیلن - مفاعیلن - مفاعیلن
(۳) مستفعلن - مستفعلن - مستفعلن - مستفعلن
(۴) مفاعیلن - مفاعیلن - مفاعیلن - فاعولن

۱۲- نوع ارتباط بین «حقیقت و مجاز» در کدام گزینه متفاوت است؟

- (۱) دست در حلقه آن زلف دو تا نتوان کرد / تکیه بر عهد تو و باد صبا نتوان کرد
(۲) شبی یاد دارم که چشمم نخفت / شنیدم که پروانه با شمع گفت
(۳) چون در این مجلس به یاد نی برآید کارها / ما زمانی بیت خوانیم و زمانی نی زنیم
(۴) سینه خواهم شرحه شرحه از فراق / تا بگویم شرح درد اشتیاق

۱۳- واژه «دست» در همه بیت‌ها مجاز است، به جز .....

- (۱) مده از دست کنون فرصت امکان چو تو را / دست آن هست که داد دل احباب دهی
(۲) اگر به زلف دراز تو دست ما نرسد / گناه بخت پریشان و دست کوتاه ماست
(۳) بیا تا برآریم دستی ز دل / که نتوان برآورد فردا ز گل
(۴) گر نخواهد که برآشفته شود کار جهان / دست در حلقه زلف تو کمی باید زد

۱۴- در کدام گزینه، آرایه «مجاز» وجود ندارد؟

- (۱) هرکسی را سر چیزی و تمنای کسی است / ما به غیر از تو نداریم تمنای دگر
(۲) تا مرد سخن نگفته باشد / عیب و هنرش نهفته باشد
(۳) خوابش از مؤگان مبر ای ناله بو بیند به خواب / چشم تو شوخش ماجرای دیده بیدار من
(۴) بار یابی به محفلی کانجا / جبرئیل امین ندارد بار

۱۵- کدام گزینه درباره بیت زیر صحیح نیست؟

«جهانی در بی‌ات مفتون به جای آب گریان خون / عجب می‌دارم از هامون که چون دریا نمی‌باشد»

- (۱) رکن دوم مصرع اول «پی ات مفتون» است.
(۲) ارتباط حقیقت و مجاز در این بیت از نوع «محلّیه» است.
(۳) وزن شعر از سه رکن «مفاعیلن» ساخته شده است.
(۴) در این بیت «جهان» مجاز از مردم جهان است.